

netop om de økonomiske Forhold vil man ogsaa se, hvilken Betydning Lærersamlingen har som raadgivende for den paagaaende Minister. I de rent indre Spørgsmaal er Universitetet ikke blot raadgivende men ogsaa tilbørlig styrende. Vi have en Fundats, der er fra Enevoldsmagtens Dage, som naturligvis er afdækket efter den Tid, altsaa efter Enevoldsmagten og det bureaukratiske System. Den afgaaende Minister var, saavidt man veed — jeg tror for Næsten, det er offentligt — ifærd med at affatte en ny Fundats; det kunde være ønskeligt at faae dette Forhold ordnet og faae en Fundats, som svarer til den fri Forfatning, thi det er dog rimeligt, at det, der passede til Enevoldsmagten og det bureaukratiske System, ikke passer helt igennem nu. Da der imidlertid ved en anden Sag muligvis vil blive Leilighed til at komme udførligere ind herpaa, skal jeg ikke yderligere fordybe mig deri. Jeg skal kun sige, at det kan man vist ikke vente, at man skulde faae begge disse to Lovforslag gennemførte; der paa en Maade give Universitetet baade i Pose og Sæt, uden at der samtidig maa blive Leilighed til at se, hvorledes Universitetet har det inden Døre. Dermed mener jeg ikke at ville gjøre Videnstabeligheden nogen Fortræd. Paa ingen Maade! Jeg er tværtimod endog i saa Henseende beredt til at gaa høiere under visse Forudsætninger; thi jeg maa jo erkende, at det har stor Betydning for et lille Folks Levedygtighed, at det Ypperste bliver samlet ved den videnstabelige Højskole. Jeg tror nemlig, at det er derved, at et lille Folk kan tilkjenbegive, at det er levedygtigt og bevise sin Levedygtighed, at det samler sine Ypperste og Består til fri videnstabelig Forskning ved sin Højskole. Jeg skal ikke fordybe mig yderligere heri, da der muligvis senere kan blive Leilighed til at omtale dette Spørgsmaal.

Govs: Da dette Lovforslag, om end i en noget anden Stikelse, allerede har foreligget for Folkethinget i forrige Session, skulle de Bemærkninger, jeg kunde være opfordret til at gjøre, blive korte, og jeg skal da navnlig ikke indlade mig paa nogen som helst Detail i Sagen. Lovforslaget afviger jo ikke i ringe Grad fra det, der forelaa ifjor, idet der er en Forskjel med Hensyn til Oversførelsen af Kapitalformuen, som det tilfigter, af 1.000.000 Kr. Jeg vil tro, at man fra Universitetets Side maatte vilde have været glædere ved Lovforslaget i dets forrige Stikelse, som man ikke altid just med Lyst ser den Kapitalforsøgelse, man havde i Udsigt, formindsket med en Million; men ikke desto mindre betragter jeg det som en Ting af mere underordnet Betydning eller rettere som et blot kvantitativt Spørgsmaal. I Hovedsagen indeholder Lovforslaget, saaledes som det foreligger, det Væsentlige, det, som jeg mener, der maa lægges Vægt paa, nemlig Oprettholdelsen af Universitetet som et Institut med

særlige Fonds, Restitutionen af det i en saadan Tilstand som Institut, som det efter de historiske Forhold kan have billigt Krav paa, og dermed ogsaa forbundet en Væretagelse for Fremtiden af Udgifternes Dækkelse, som medfører, at det kan vedblive at bestaa som Institut med særlige Fonds. Det er jo en Ordning, som der ikke er Tale om at indføre, men en Ordning, der er Tale om at bevare. Det er det Gamle, det Bestaaende, det, der altsaa optræder med Krav paa at være det, der i det Hele taget skal respekteres, dersom der ikke er afgjørende Grunde for at afsøge derfra, det, at Universitetet saaledes vedbliver at staa som Institut med særlige Fonds. Som saadant har det staaet lige siden dets Formyelse i 1537. Afgjørende Grunde til at forlade den Ordning kan jeg ikke opgaade. Dersom denne Ordning i mindste Maade formindskede de øverste Statsmyndigheders eller Lovgivningsmagtens Indflydelse og Myndighed over Universitetets Formue, vilde jeg kunne forstaa, at der fra de øverste Statsmyndigheders Side og Lovgivningsmagtens Faktorer reistes Krav paa en Forandring, da det jo maa erkendes for fuldstændig rigtigt og nu paany dokumenteret af den nedsatte Kommission, at Universitetets Midler ere Statsmidler, og at der slet ikke er Tale om at kunne betragte det som en privat juridisk Person, der kunde stille sig op som et fra Staten forskjelligt retligt Subjekt. Dersom nu Oprettholdelsen af en vis Del af Statens Midler som særlige Fonds i mindste Maade formindskede Statsmyndighedernes Naadighed derover, vilde jeg kunne forstaa det. Men det gjør det jo ikke og har ikke gjort det, ligesiden Universitetets Midler fra Forfatningens Begyndelse bleve optagne paa Budgettet. Jeg maa i den Henseende gjøre opmærksom paa, at der virkelig ikke er Noget i de faktiske Forhold, som bespøjer til at sige, at Universitetet enten er eller prætenderer at være, som det undertiden er sagt, en Stat i Staten. Særlig skal jeg gjøre opmærksom paa med Hensyn til det, som den sidste aarede Taler udtalte, at den Indflydelse eller den Stemme, som Universitetets underordnede Bestyrelse har paa de økonomiske Forhold, er slet ingen eller dog næsten ingen. Det forholder sig ikke saa, at den akademiske Lærersamling har nogen som helst raadgivende Stemme ved den økonomiske Bestyrelse. Den økonomiske Bestyrelse er paa en ganske selvstændig Maade henlagt under Universitetets Ræstur, der er et Kontor under Undervisningsministeriet. Den akademiske Lærersamling har ikke Spor af Stemme eller raadgivende Myndighed med Hensyn dertil; Konfistoriet har det ikke heller. Der er ikke en eneste Sag, der vedrører den økonomiske Bestyrelse af Universitetet, som vedkommer Konfistorium; Konfistorium har kun en eneste Ret — og derfor sagde jeg næsten ingen Indflydelse — som vedkommer den økonomiske Bestyrelse, idet den nemlig udnævner 2 saa-